

THE ART MARKET

**Weather Project,
Prada Marfa,
For the Love of God:**

3 ιδέες της
Angelica
Bertolucci,

μιας
προσωπικότητας
που τρέφεται από
το παιχνίδι
της καλλιτεχνικής
υστεροφημίας

Φέτος, ο μίνας της τέχνης στην Αθήνα ήταν ο Μάιος, με το 2ο performance festival ΟΠΑ και την Art Athina να μονοπωλούν το ενδιαφέρον των Αθηναίων – και όχι μόνο. Το ΟΠΑ (on performance art) με τίτλο «Re-Think/Re-Use/Re-make: Propositions and Possibilities on contemporary performance art» είχε φέτος ως κύρια θεματική του τη μεταπαραγωγή (post-production), έτσι όπως την προτείνει ο γάλλος θεωρητικός Nicolas Bourriaud.

Στο πλαίσιο του ΟΠΑ, παρακολουθήσαμε μια σπάνια ομιλία της Angelica Bertolucci, κόρης του γνωστού σκηνοθέτη Bernardo Bertolucci. Είναι γνωστό ότι η Bertolucci αποφεύγει τις δημόσιες εμφανίσεις. Η πιο πρόσφατη διάλεξή της έγινε τον Απρίλιο του 2008 στο πανεπιστήμιο του Middlesex στην Αγγλία με θέμα την αγορά της τέχνης, τη σημαντικότητα και την εξέλιξη της μέσα στην ιστορία της τέχνης. Στο ΟΠΑ η ομιλία της αφορούσε το ίδιο θέμα, ενώ αναφέρθηκε και στον ρόλο της ίδιας σ' αυτό το σύστημα.

Η Bertolucci σπούδασε ιστορία της τέχνης στην Αμερική και δούλεψε πολλά χρόνια στο πλευρό του Jeff Koons, αποκτώντας έτσι πολύ καλή εμπειρία και γνώση της λειτουργίας του συστήματος της τέχνης. Ένα σύστημα όπου ο καλλιτέχνης δεν έχει τον ρόλο του δημιουργού, γιατί η διαδικασία της δημιουργίας του έργου δεν περνάει αποκλειστικά από τα δικά του χέρια. Προσαρμόζεται στις ανάγκες της αγοράς και, ταυτόχρονα, μεταλλάσσεται και η ίδια η διαδικασία της δημιουργίας. Η ιδέα της δημιουργίας ενός έργου μπορεί να προέρχεται από τον καλλιτέχνη –ακόμα κι αυτό βρίσκεται υπό συζήτηση–, αλλά η εκτέλεσή του γίνεται συνήθως από νεότερους και άσημους καλλιτέχνες που δουλεύουν στο στούντιο του Καλλιτέχνη (με κ κεφαλαίο, έτσι το απαιτεί η εποχή μας). Ποιος είναι, τελικά, ο καλλιτέχνης και ποιος παίρνει τη δόξα (αλλά και το χρήμα);

Ενώ το καλλιτεχνικό στερέωμα δεχόταν πάντα μια ιεραρχία, στην εποχή μας οι ρόλοι της ιεραρχίας βρίσκονται σε διαρκή κίνηση. Εναλλάσσονται και επαναλαμβάνονται. Το έργο τέχνης δεν είναι μόνο ένα, αλλά μια σειρά έργων που μπορούν να αναπαραχθούν ανά πάσα στιγμή χάρη στους βοηθούς του καλλιτέχνη. Έργο μπορεί να θεωρηθεί οτιδήποτε, αρκεί να ενταχθεί σε ένα μουσείο ή έναν οργανισμό. Η σύλληψη του έργου μπορεί να προέρχεται από παντού και από τα πάντα. Η ιστορία επαναλαμβάνεται, το ίδιο κάνει και η ιστορία της τέχνης, ξεχνώντας πλέον ποιο είναι αντίγραφο ποιανού.

Ο ρόλος της Bertolucci δεν είναι συνηθισμένος. Η Bertolucci, εμπνευσμένη από τον Duchamp, δεν συμμετέχει σ' αυτό το σύστημα ως καλλιτέχνης, αλλά επιλέγει να επωφεληθεί από αυτό. Η Angelica Bertolucci πουλάει τις ιδέες της σε καλλιτέχνες που την προσεγγίζουν. Εξελίσσει την έννοια της αναπαραγωγής, αντικαθιστώντας τον καλλιτέχνη ακόμα και στην ίδια του τη σκέψη. Ο καλλιτέχνης ανάγεται απλώς σε ένα όνομα που τιτλοφορεί το έργο τέχνης.

Στην ομιλία της η Bertolucci παρουσίασε στο άφωτο κοινό τρεις ιδέες της: το **Weather Project** του Olafur Eliasson, το **Prada Marfa** των Michael Elmgreen και Ingar Dragset και το **For the Love of God** του πολυσυζητημένου Damien Hirst. Εντυπωσιακό πελατολόγιο για μια προσωπικότητα που αρνείται κατηγορηματικά κάθε τίτλο, επιλέγοντας να απέχει και ταυτόχρονα να τρέφεται από το παιχνίδι της καλλιτεχνικής υστεροφημίας και δόξας.

Η Angelica Bertolucci, δημιούργημα της Έλενας Κουτσάβιλι και του Λουκά Ιωάννου, παρουσιάστηκε στις 24 Μαΐου στο Bios.*

Θάλεια Γελαδάκη
Ιστορικός Τέχνης